

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่ม ของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุจังหวัดกำแพงเพชร¹

ปาจริย์ ผลประเสริฐ² วารงคณา จันทร์คง³
รัชนีวรรณ บุญอนันท์⁴ ปรียานุช พรหมภักดิ์⁵
กนิษฐา ศรีภิรมย์⁶ และพลอยณัฏชา เดชะเศรษฐศิริ⁷

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุจังหวัดกำแพงเพชร 2) เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุจังหวัดกำแพงเพชร 3) เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุจังหวัดกำแพงเพชร กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามได้แก่ คณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 409 คน และผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการชมรมผู้สูงอายุ จำนวน 13 คน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ จำแนกเป็น 8 องค์ประกอบและมีตัวแปรที่สังเกตได้ 26 ตัวแปร และนำไปศึกษาระดับสมรรถนะในการบริหารจัดการชมรมของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ พบว่ามีภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสมรรถนะการบริหารจัดการที่อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ความรู้ทักษะเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี ความรู้เกี่ยวกับการจดทะเบียนชมรมกับสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ ความสามารถในการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย การหางบประมาณในการดำเนินการชมรม การเขียนโครงการเพื่อของบประมาณ การจัดทำบัญชีรายรับ-จ่าย ทะเบียนพัสดุ-ครุภัณฑ์ ทะเบียนสมาชิก สมุดเยี่ยม และงานสารบรรณต่าง ๆ แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ ได้แก่ 1) ควรจัดทำหลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะการบริหารจัดการชมรมผู้สูงอายุ 2) ควรจัดการศึกษาดูงานชมรมผู้สูงอายุที่มีการบริหารจัดการชมรมที่ประสบความสำเร็จ 3) ควรมีการจัดการความรู้และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 4) ควร

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่ม ของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุจังหวัดกำแพงเพชร

² รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร อีเมล : pajaree_pol@yahoo.com โทร : 08 9642 8644

³ รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อีเมล : pwarang_p@yahoo.com โทร : 08 1694 3443

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร อีเมล : ratchaneewan_b@hotmail.com โทร: 09 3950 3337

⁵ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร อีเมล : preeyanuch.pps@hotmail.com โทร : 09 5356 1551

⁶ อาจารย์ ดร.ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร อีเมล : mou_k@hotmail.com โทร : 08 1688 3348

⁷ อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร อีเมล: ploynutcha.d@gmail.com โทร: 06 4565 4551

จัดทำฐานข้อมูลชมรมผู้สูงอายุ 5) ควรมีเวทีแสดงผลการดำเนินงานประจำปีของชมรมผู้สูงอายุ 6) ควรมีการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในการพัฒนาสมรรถนะของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ

คำสำคัญ : 1. การบริหารจัดการ 2. สมรรถนะ 3. ชมรมผู้สูงอายุ

The guidelines for the development of group management competencies of the Kamphaeng Phet elderly club committee⁸

**Pajaree Polprasert⁹, Warangkana Chankong¹⁰,
Ratchanewan Boonanont¹¹, Preeyanuch Prompasit¹²,
Kanittha Sripirom¹³ and Ploynutcha Dechasetiri¹⁴**

Abstract

The purposes of this research were to 1) analyze exploratory factors of group management competencies of the Kamphaeng Phet elderly club committee, 2) study the level of group management competencies of the Kamphaeng Phet elderly club committee, and 3) find out the guidelines to improve the group management competency of the elderly club committee in Kamphaeng Phet province. The respondents included 409 elderly club members in Kamphaeng Phet. The key informants in focus group discussions were 13 persons who involved in managing the elderly clubs. Data were analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation, and principal component analysis measure. The findings show that the compositions of management competencies of elderly club committee were classified into 8 groups referring to 26 observed variables. These variables were used as the framework for study the competency level. The level of competency in the elderly club management was at the moderate level. The low level of competence was knowledge, computer and technology skills, knowledge about the registration of clubs with the association of the elderly council of Thailand, the ability to organize a variety of activities, the ability to fund a budget for running the club, writing projects for funding, records of income and expenses, the registration of materials and equipment, the registration of members, the preparation guestbook, and document management. The guidelines for developing group management competency of the elderly club committee were 1) there should be a course for improving the management competency of elderly clubs, 2) a study visit to the elderly club with

⁸ This article is a part of research on the development of a training package for elderly committee's group management proficiency.

⁹ Associate Professor, Ph.D., Faculty of Management Science, Kamphaeng Phet Rajabhat University, Kamphaeng Phet, Thailand.
Email address: pajaree_pol@yahoo.com Tel: 08 9642 8644

¹⁰ Associate Professor, Ph.D., School of Health Science, Sukhothai Thammathirat Open University, Bangkok, Thailand.
Email address: pwarang_p@yahoo.com Tel: 08 1694 3443

¹¹ Assistant Professor at Faculty of Management Science, Kamphaeng Phet Rajabhat University, Kamphaeng Phet, Thailand.
Email address: ratchaneewan_b@hotmail.com Tel: 09 3950 3337

¹² Assistant Professor at Faculty of Humanities and Social Sciences, Kamphaeng Phet Rajabhat University, Kamphaeng Phet, Thailand. Email address: preeyanuch.pps@hotmail.com Tel: 09 5356 1551

¹³ Lecturer, Faculty of Management Science, Kamphaeng Phet Rajabhat University, Kamphaeng Phet, Thailand.
Email address: mou_k@hotmail.com Tel: 08 1688 3348

¹⁴ Lecturer, Faculty of Management Science, Kamphaeng Phet Rajabhat, Kamphaeng Phet, Thailand.
Email address: ploynutcha.d@gmail.com Tel: 06 4565 4551

successful club management, 3) knowledge management and exchange of ideas, 4) a database of elderly clubs 5) an annual report on the performance of the elderly club, and 6) the integration of institutional cooperation in the development of the competencies of the elderly club committee.

Keywords: 1. Management 2. Competencies 3. The elderly club

บทนำ

ในปัจจุบันหลายหน่วยงานได้ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ และในแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2545 - 2564) ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2552 ได้มีการกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมและพัฒนาผู้สูงอายุ มาตราการที่ 2 คือมาตรการส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างความเข้มแข็งขององค์กรผู้สูงอายุ โดย 1) ส่งเสริมการจัดตั้งและดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุและเครือข่าย 2) สนับสนุนกิจกรรมขององค์กรเครือข่ายผู้สูงอายุ Committee of the National Elderly (2010: 32) ในการบรรยายของ เรื่อง “ชมรมผู้สูงอายุ” โดยศาสตราจารย์ นายแพทย์พงษ์ศิริ ปรารถนาดี ได้กล่าวว่า การรวมกลุ่มเป็นชมรมผู้สูงอายุทำให้การจัดสวัสดิการเข้าสู่ผู้สูงอายุได้ง่าย และช่วยแก้ปัญหาทางกาย ใจ สังคม สุขภาพจิตดีขึ้น งานบุญ ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา เกิดขึ้นที่ชมรมผู้สูงอายุ ทำให้ความคิดเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน Prathadi (2013) ทั้งนี้สมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย ได้ให้ความหมายว่าชมรมผู้สูงอายุเป็นการรวมกลุ่มของผู้สูงอายุที่มีอายุเกิน 60 ปีขึ้นไป ตั้งแต่ 30 คนขึ้นไป ทั้งหญิงและชาย และวัยที่มีอายุระหว่าง 25-49 ปี ไม่เกิน 1 ใน 4 ของสมาชิกที่มีอายุเกิน 60 ปีขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์ของการรวมกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกมาพบปะ สังสรรค์และดำเนินกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น เพื่อให้เกิดความคุ้นเคย รักใคร่ มีความสามัคคี ความเบิกบาน หายเหงาและเกิดความสุข และมีการกำหนดระเบียบข้อบังคับในการบริหารชมรม โดยมีโครงสร้างการดำเนินงานประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารชมรม ซึ่งโครงสร้างหลัก ๆ ของชมรมผู้สูงอายุมีดังนี้ 1) ประธาน 2) รองประธาน 3) เลขานุการ 4) เหรัญญิก และ 5) กรรมการ (Association Branch Council of Thailand, n.d.). ทั้งนี้จากการศึกษาเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง จะพบว่าปัจจัยสำคัญที่ชมรมผู้สูงอายุจะประสบความสำเร็จที่สำคัญประการหนึ่งคือ ต้องอาศัยผู้นำชมรมคือคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุที่มีความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่จะสามารถนำพาชมรมผู้สูงอายุให้ประสบความสำเร็จได้ จากการศึกษาของ Yodphet, et al. (2010) พบว่าผู้นำมีบทบาทสำคัญมากที่จะนำพาชมรมให้มีความสำเร็จ ผู้นำต้องเข้มแข็งและมีความพร้อม สอดคล้องกับการศึกษาของ Prathadi (2013) และ Kamsuwan (2007) ที่ศึกษาแล้วพบว่าปัจจัยด้านผู้นำชมรมผู้สูงอายุเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการจัดการกิจการชมรมผู้สูงอายุ และ Samakkantai (2008) ซึ่งทำการศึกษายปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ พบว่าปัญหาที่พบส่วนหนึ่ง ได้แก่ ผู้สูงอายุมาร่วมกิจกรรมน้อยและขาดผู้มีความรู้ความสามารถเข้ามาเป็นกรรมการชมรม และ Boonvises (2011) พบว่าแนวทางในการพัฒนาชมรมผู้สูงอายุให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืนคือการมีผู้นำชมรมที่มีศักยภาพสูง มีความรู้ มีประสบการณ์ เป็นที่ยอมรับของสมาชิกในชุมชน มีความสามารถในการติดต่อประสานงาน มีคณะกรรมการที่มีความเสียสละ มีความสามัคคี มีระบบการบริหารจัดการชมรมที่ดี มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจนดังนั้นคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะ ความสามารถที่ต้องมีในการนำพาชมรมให้ประสบความสำเร็จ เป็นความสามารถในการนำเอาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี รวมทั้งเทคนิคในสาขาวิชาต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง เพื่อทำงานและแก้ปัญหาให้ได้ผลอย่างสูงสุดในงานที่ตนรับผิดชอบ หรือกล่าวเป็นภาษาวิชาการว่า คณะกรรมการควรเป็นผู้ที่มีสมรรถนะในการบริหารจัดการชมรมผู้สูงอายุ สมรรถนะ หรือ “Competency” แต่เมื่อแปลเป็นภาษาไทยแล้วพบว่ามี การแปลกันออกไปได้หลากหลาย (Kongkasawat, 2005: 26) ทั้งนี้อาจจะใช้คำว่าสมรรถนะ คุณสมบัติ ความสามารถ สมรรถนะเป็นคำที่มีผู้ให้นิยามไว้ต่าง ๆ กัน แต่ขึ้นอยู่กับนำไปใช้ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ให้นิยามสมรรถนะ คือ คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะอื่น ๆ

ที่ทำให้บุคคลสามารถสร้างผลงานได้โดดเด่นกว่าเพื่อนร่วมงานอื่น ๆ ในองค์กร กล่าวคือ การที่บุคคลจะแสดงสมรรถนะใดสมรรถนะหนึ่งได้มักจะต้องมีองค์ประกอบของทั้งความรู้ ทักษะ ความสามารถ คุณลักษณะอื่น ๆ (Civil Service Commission Office, 2005: 5-6) ทั้งนี้ Saenthong (2004) ได้ให้ความหมายของสมรรถนะไว้ดังนี้ กลุ่มที่ 1 หมายถึง บุคลิกลักษณะของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ (knowledge) ทักษะ (skills) ทศนคติ (attitude) ความเชื่อ (belief) และอุปนิสัย (trait) กลุ่มที่ 2 หมายถึง กลุ่มของความรู้ (knowledge) ทักษะ (skills) และคุณลักษณะของบุคคล (attributes) หรือที่เรียกกันว่า KSAs ซึ่งสะท้อนให้เห็นจากพฤติกรรมในการทำงานที่แสดงออกมาของแต่ละบุคคลที่สามารถวัดและสังเกตเห็นได้ และนักวิชาการในต่างประเทศได้ให้ความหมายซึ่งใกล้เคียงกับนักวิชาการไทย โดย Good (2001: 121) ได้ให้ความหมายของสมรรถนะว่า หมายถึงทักษะ (skill) ความคิดรวบยอด (concept) และเจตคติ (attitude) ที่ต้องมีในการปฏิบัติงานทุกประเภท เป็นความสามารถอย่างหนึ่งในการนำเอาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี รวมทั้งเทคนิคในสาขาวิชาต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง เพื่อทำงานและแก้ปัญหาให้ได้ผลอย่างสูงสุด ในขณะที่ McClland (1999: 124) ให้ความหมายสมรรถนะในแง่ของผลการปฏิบัติงานว่า หมายถึง บุคลิกลักษณะที่สามารถผลักดันปัจเจกบุคคลนั้นให้สร้างผลการปฏิบัติงาน ที่ดี หรือตามเกณฑ์ที่กำหนดในงานที่ตนรับผิดชอบ ดังนั้นลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ ความสามารถที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน เป็นความสามารถในการนำเอาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี รวมทั้งเทคนิคในสาขาวิชาต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง เพื่อทำงานและแก้ปัญหาให้ได้ผลอย่างสูงสุดในงานที่ตนรับผิดชอบ จะเห็นได้ว่าสมรรถนะของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่จะทำให้ชมรมผู้สูงอายุประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน จึงต้องมีการศึกษาและพัฒนาสมรรถนะ

จากความสำคัญของผู้บริหารหรือคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุตามที่กล่าวมาข้างต้น ในการวิจัยในครั้งนี้จึงได้ทำการศึกษานำร่องจากชมรมผู้สูงอายุจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งได้มีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุโดยจากข้อมูลสาขาสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ ประจำจังหวัดกำแพงเพชรมีการจดทะเบียนชมรมจากอดีตจนถึงปัจจุบัน จำนวนทั้งสิ้น 147 ชมรม และจากการสำรวจข้อมูลของชมรมผู้สูงอายุของคณะวิทยาการจัดการในปี 2560 พบว่ามี 73 ชมรมมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มีความต้องการพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุและการจัดกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุ (Faculty of Management Science: 2017) แต่ทั้งนี้ จากการลงพื้นที่สำรวจดังกล่าว พบว่าข้อมูลชมรมจากสาขาสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ ประจำจังหวัดกำแพงเพชร มีบางแห่งที่มีการล้มเลิกชมรมผู้สูงอายุไปแล้ว บางชมรมมีกิจกรรมชมรมนาน ๆ ครั้ง ซึ่งจากการลงพื้นที่ทำให้ได้ข้อค้นพบว่าการที่ชมรมจะดำเนินการได้สำเร็จ ปัจจัยที่สำคัญคือคณะกรรมการที่ต้องมีความเข้มแข็ง และมีความสามารถในการบริหารจัดการชมรมได้เป็นอย่างดี แต่ในสภาพความเป็นจริงคณะกรรมการมีความรู้ค่อนข้างน้อย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการจัดทำโครงสร้างชมรม การจัดกิจกรรม การสร้างการมีส่วนร่วม การสร้างภาวะผู้นำ ตลอดจนความเสถียร การจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุของจังหวัดกำแพงเพชร มีทั้งการจัดตั้งโดยชุมชนเอง จัดตั้งโดยองค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล หรือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ หรือต่อยอดจากกลุ่มต่าง ๆ เช่น กลุ่มสวัสดิการชุมชน กิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุมีหลายประเภททั้งที่เน้นเรื่องสุขภาพ หรือเน้นเรื่องสวัสดิการ หรือเน้นเรื่องของการพัฒนาศักยภาพ หรือเน้นเรื่องของการทำกิจกรรมกลุ่ม หรือเน้นเรื่องของการพัฒนาอาชีพ ฯลฯ ซึ่งจากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น การบริหารจัดการชมรมผู้สูงอายุ ปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ชมรมผู้สูงอายุประสบความสำเร็จที่สำคัญคือคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ ดังนั้นในการบริหารชมรมผู้สูงอายุควรให้ความสำคัญกับคณะกรรมการชมรมและส่งเสริม พัฒนาให้คณะกรรมการชมรมมีความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะ

ต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการชมรมผู้สูงอายุตามที่กล่าวมา อีกทั้งหากมีแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูง จะส่งผลให้การบริหารจัดการชมรมผู้สูงอายุให้ประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี ซึ่งทำที่สุดจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของผู้สูงอายุในชุมชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุจังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุจังหวัดกำแพงเพชร
3. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุจังหวัดกำแพงเพชร

สมมุติฐานการวิจัย

ตัวแปร ด้านการจัดองค์การ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของกรรมการ สมาชิก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้านการสร้างการมีส่วนร่วม ด้านการจัดกิจกรรม ด้านการจัดหางบประมาณ การทำบัญชี และงานสารบรรณ และด้านการประชาสัมพันธ์ และการจัดทำผลการดำเนินงานของชมรมฯ สามารถจัดเข้าองค์ประกอบเชิงสำรวจของสมรรถภาพการบริหารจัดการกลุ่ม ของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุจังหวัดกำแพงเพชรได้

ระเบียบวิธีการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และศึกษาระดับสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุจังหวัดกำแพงเพชร โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1.1 การกำหนดสมรรถนะที่จำเป็นในการบริหารจัดการกลุ่มผู้สูงอายุของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ

โดยผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของชมรมผู้สูงอายุ บทบาทหน้าที่ ลักษณะงาน กิจกรรม ความรับผิดชอบ หลักการจัดตั้งชมรม สมรรถนะที่จำเป็นในการบริหารจัดการกลุ่ม การทำงานกลุ่ม ฯลฯ แล้วร่างเป็นประเด็นในการกำหนดสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ โดยผู้วิจัยนำผลการสังเคราะห์เนื้อหาจากแนวคิดทฤษฎีมากำหนดเป็นร่างประเด็นสมรรถนะที่จำเป็นในแต่ละด้าน แล้วนำร่างดังกล่าวไปจัดการสนทนากลุ่มเพื่อได้ร่างสมรรถนะที่จำเป็นตามความคิดเห็นของผู้ร่วมสนทนากลุ่ม โดยมีวิธีการดำเนินการดังนี้

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ได้แก่ ประธานชมรมผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการกลุ่มของชมรมผู้สูงอายุจำนวน 3 คน คณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุที่มีประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายผู้สูงอายุ จำนวน 3 คน นักวิชาการ จำนวน 2 คน รวมผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทั้งสิ้น 13 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบการสนทนากลุ่ม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) โดยจำแนกสมรรถนะที่จำเป็นออกเป็นรายด้าน และแยกเป็นประเด็นย่อยๆ ในแต่ละด้านโดยพิจารณาความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงของแต่ละประเด็นย่อย กับองค์ประกอบหลักแต่ละด้าน จัดกลุ่มประเด็นย่อยตามองค์ประกอบนำไปเป็นกรอบเนื้อหาในการศึกษาองค์ประกอบของสมรรถนะที่จำเป็นในการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุต่อไป

1.2 การวิเคราะห์สมรรถนะที่จำเป็นในการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรได้แก่คณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุจังหวัดกำแพงเพชร โดยชมรมผู้สูงอายุต้องมีการจัดตั้งมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปีและมีการประชุมหรือการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกันอย่างน้อยปีละ 3 ครั้ง ทั้งนี้กำหนดขนาดตัวอย่างที่ระดับความคลาดเคลื่อน (e) สูงสุดคือ 400 คน (Yamane 1967: 886) สุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified sampling) จำแนกตามอำเภอ ทั้งนี้จังหวัดกำแพงเพชร มี 11 อำเภอ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 440 คน แต่เมื่อเก็บข้อมูลจริงได้ข้อมูลที่ตอบครบถ้วนสมบูรณ์จำนวนทั้งสิ้น 409 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.95

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยการนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 ข้อ 1 มาสร้างเป็นแบบสอบถามภายใต้กรอบสมรรถนะที่จำเป็นในการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ โดยสร้างแบบสอบถามโดยประกอบด้วย 2 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ จำนวนปีที่ เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ และตำแหน่งปัจจุบันในชมรมผู้สูงอายุ ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ โดยสร้างแบบสอบถามที่ครอบคลุมองค์ประกอบของสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุที่ได้จากการสนทนากลุ่มจำแนกรายด้านและตัวแปรสังเกตได้ของแต่ละด้าน โดยแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ โดยจำแนกเป็นสมรรถนะในแต่ละด้าน และรายชื่อของแต่ละด้านโดยให้ความหมายดังนี้

- 1 คะแนน คือ เป็นสมรรถนะที่จำเป็นน้อยที่สุด
- 2 คะแนน คือ เป็นสมรรถนะที่จำเป็นน้อย
- 3 คะแนน คือ เป็นสมรรถนะที่จำเป็นปานกลาง
- 4 คะแนน คือ เป็นสมรรถนะที่จำเป็นมาก
- 5 คะแนน คือ เป็นสมรรถนะที่จำเป็นมากที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา (content validity) หาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยเลือกข้อคำถามที่ได้ค่า IOC 0.6-1.00 และปรับแก้เครื่องมือตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยนำไปทดลองใช้กับคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุที่ไม่ใช่ตัวอย่างของการวิจัย จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งชุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคทั้งฉบับ เท่ากับ 0.84

การเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยลงพื้นที่ทั้ง 11 อำเภอ เพื่อประสานงานกับพื้นที่ในการได้มาซึ่งจำนวน

ชมรมและกรรมการชมรม หรือจากการร่วมประชุมร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชมรมผู้สูงอายุที่ได้มีการจัดขึ้น โดยทำการชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และส่วนหนึ่งคณะผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมกับนักศึกษาผู้ช่วยนักวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ Kanasud (1999: 73) ดังนี้

- คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 แสดงว่าสมรรถนะมีความจำเป็นในระดับน้อยที่สุด
- คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 แสดงว่าสมรรถนะมีความจำเป็นอยู่ในระดับน้อย
- คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 แสดงว่าสมรรถนะมีความจำเป็นอยู่ในระดับปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 แสดงว่าสมรรถนะความจำเป็นอยู่ในระดับมาก
- คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 แสดงว่าสมรรถนะความจำเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด

และนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์องค์ประกอบ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อดูการเกาะกลุ่มของตัวแปร โดยเลือกสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (principle components extraction) ด้วยวิธีแวนแมกซ์ (varimax rotation) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวแปรแยกออกตามองค์ประกอบหลักโดยตั้งเกณฑ์ในการพิจารณาองค์ประกอบคือ องค์ประกอบนั้นต้องมีค่าไอเกน ตั้งแต่ 1.00 ขึ้นไป และตัวแปรแต่ละตัวในองค์ประกอบนั้นต้องมีค่านำหน้าขององค์ประกอบ (factor loading) ตั้งแต่ 0.35 ขึ้นไป และนำผลการวิเคราะห์องค์ประกอบไปตั้งชื่อองค์ประกอบและวิเคราะห์ตัวแปรสังเกตได้ภายในองค์ประกอบ เพื่อนำไปเป็นกรอบเนื้อหาในการศึกษาระดับสมรรถนะในการบริหารจัดการกลุ่มต่อไป

1.3 การศึกษาระดับสมรรถนะในการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ

โดยการนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1.2 ที่ได้วิเคราะห์องค์ประกอบของสมรรถนะที่จำเป็นในการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ มาใช้ในการศึกษาระดับสมรรถนะในการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยมีรายละเอียดของการดำเนินการ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรได้แก่คณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุจังหวัดกำแพงเพชร โดยชมรมผู้สูงอายุต้องมีการจัดตั้งมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปีและมีการประชุมหรือการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกันอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ทั้งนี้กำหนดขนาดตัวอย่างที่ระดับความคลาดเคลื่อน (e) สูงสุดคือ 400 คน (Yamane 1967: 886) สุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified sampling) จำแนกตามอำเภอ ทั้งนี้จังหวัดกำแพงเพชร มี 11 อำเภอ ได้ข้อมูลที่ตอบครบถ้วนสมบูรณ์จำนวนทั้งสิ้น 376 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.00

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยการนำข้อมูลองค์ประกอบของสมรรถนะที่จำเป็นและตัวแปรสังเกตได้ในแต่ละองค์ประกอบ จากขั้นตอนที่ 1.2 มากำหนดกรอบโครงสร้างในการสร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาระดับสมรรถนะในการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ โดยแบบสอบถามโดยประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานชมรมผู้สูงอายุ หน้าที่ความรับผิดชอบ

ตอนที่ 2 ระดับของสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุที่เป็นอยู่จริงของตนเอง โดยแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ โดยจำแนกเป็นสมรรถนะในแต่ละด้าน และรายชื่อของแต่ละด้าน และให้คะแนน 1-5 คะแนน เช่นเดียวกับ

การศึกษาศมรรถนะที่จำเป็นในข้อ 1.2

การเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยลงพื้นที่ทั้ง 11 อำเภอ เพื่อประสานงานกับพื้นที่ในการหาบุคคลที่จะเป็นผู้ประสานงานในการเก็บข้อมูลกับคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ โดยทำการชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และส่วนหนึ่งคณะผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมกับนักศึกษาผู้ช่วยนักวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. โดยใช้ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมาย เช่นเดียวกับการศึกษาศมรรถนะที่จำเป็น

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุจังหวัดกำแพงเพชร

จากขั้นตอนที่ 1 ได้ข้อมูลเกี่ยวกับระดับสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุจังหวัดกำแพงเพชร นำข้อมูลดังกล่าวมาจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูล ในการสนทนากลุ่ม ได้ทำการคัดเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติที่จะให้แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุจังหวัดกำแพงเพชรได้เป็นอย่างดี จึงได้กำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มโดยมีคุณสมบัติข้อในข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1) เป็นประธานหรือกรรมการชมรมผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ โดยชมรมผู้สูงอายุ นั้น ๆ จะต้องเคยได้รับรางวัลในระดับอำเภอขึ้นไป จำนวน 3 คน

2) เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุที่ชมรมผู้สูงอายุมีการตั้งชมรมมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 2 คน

3) เป็นผู้นำชุมชนหรือผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 3 คน

4) เป็นผู้รับผิดชอบในการทำกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุ และมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 3 คน

5) เป็นนักวิชาการที่มีผลงานที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ จำนวน 2 คน

เครื่องมือที่ใช้

ได้แก่แบบสนทนากลุ่มที่มีการกำหนดหัวข้อในการสนทนากลุ่ม จากข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 มาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสนทนากลุ่ม เพื่อให้ได้แนวทางแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุจังหวัดกำแพงเพชรที่สอดคล้องกับบริบทของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุจังหวัดกำแพงเพชร

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้กระบวนการสนทนากลุ่มในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีกระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ 1) ทำการนัดหมายผู้ให้ข้อมูลในเรื่องวัน เวลา สถานที่ ตลอดจนการส่งแบบสนทนากลุ่มที่จะใช้ในการสนทนากลุ่มล่วงหน้า 2) ในวันที่ทำการสนทนากลุ่มมีการชี้แจงความเป็นมา วัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่ได้รับจากการสนทนากลุ่ม 3) ดำเนินการสนทนากลุ่ม ตามประเด็นที่กำหนด โดยเปิดโอกาสให้ผู้สนทนากลุ่มได้อภิปรายและแสดงความคิดเห็น 4) ในระหว่างการสนทนากลุ่มมีการจดบันทึก ถ่ายวิดีโอ ถ่ายภาพนิ่ง และบันทึกเสียง ในขณะที่ผู้วิจัยทำการสังเกตพฤติกรรมและท่าทางของผู้สนทนากลุ่มด้วย เพื่อให้มีความ

มั่นใจในคำตอบและสร้างกระบวนการที่ให้ผู้ร่วมสนทนากลุ่มได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ 5) สรุปความคิดเห็นในภาพรวมแต่ละประเด็นเป็นระยะ ๆ 6) พิมพ์ความคิดเห็นลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ขึ้นแสดงบนจอภาพเพื่อให้เห็นประเด็นข้อมูลและความคิดเห็นที่สำคัญ ๆ 7) สรุปภาพรวมของข้อมูลตามประเด็นในการสนทนากลุ่มเพื่อให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มมีความคิดเห็นร่วมกัน และ 8) รวบรวมข้อมูลและทำการถอดเทปบันทึก เพื่อการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) โดยจำแนกแนวทางการสมรรถนะออกเป็นประเด็น ๆ

ผลการวิจัย

จากศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ได้ (ร่าง) สมรรถนะที่จำเป็นในการบริหารจัดการกลุ่มที่จำเป็นสำหรับการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ และทำการสังเคราะห์เนื้อหาจากแนวคิดทฤษฎีมากำหนดเป็นร่างประเด็นสมรรถนะที่จำเป็น ได้เป็น 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการจัดองค์การ 2) ด้านภาวะผู้นำ และการทำงานเป็นทีม 3) ด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของกรรมการ สมาชิก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3) ด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของกรรมการ สมาชิก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 4) ด้านการจัดกิจกรรม 5) ด้านการจัดหางบประมาณ การทำบัญชี และงานสารบรรณ 6) ด้านการประชาสัมพันธ์ และการจัดทำผลการดำเนินกิจกรรมของชมรมฯ โดยในแต่ละด้านจะมีตัวแปรสังเกตได้ เมื่อนำร่างดังกล่าวมาทำการสนทนากลุ่มเพื่อได้ร่างสมรรถนะที่จำเป็นตามความคิดเห็นของผู้ร่วมสนทนากลุ่ม ผลจากการสนทนากลุ่มพบว่าสมรรถนะที่จำเป็นตามความคิดเห็นของผู้ร่วมสนทนากลุ่ม ควรเป็น 6 ด้านเท่าเดิม แต่มีการเปลี่ยนชื่อด้านใน 3 ด้านให้สอดคล้องกับประเด็นย่อยๆ ในแต่ละด้าน ดังนี้ 1) ด้านภาวะผู้นำ และการทำงานเป็นทีม เปลี่ยนเป็นด้านภาวะผู้นำ 2) ด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของกรรมการ สมาชิก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเปลี่ยนเป็นด้านการสร้างการมีส่วนร่วม 3) ด้านการประชาสัมพันธ์ และการจัดทำผลการดำเนินกิจกรรมของชมรมฯ ควรเปลี่ยนเป็น ด้านการประชาสัมพันธ์ และการจัดทำผลการดำเนินกิจกรรมของชมรมฯ และมีการเปลี่ยนประเด็นย่อยๆ ในแต่ละด้านบางประเด็น ทำให้ได้สมรรถนะที่จำเป็นในการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุเพื่อนำไปศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มที่จำเป็นสำหรับคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุต่อไป

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มที่จำเป็นสำหรับคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มที่จำเป็นสำหรับคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ โดยการพิจารณาค่าไอเกนขององค์ประกอบที่มีค่าไอเกนตั้งแต่ 1.00 ขึ้นไปมีจำนวน 9 องค์ประกอบ 28 ตัวแปรสังเกตได้ ค่า Kaiser-meyer-olkin measure of sampling adequacy มีค่า 0.821 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าตัวแปรแต่ละตัวเหมาะสมที่จะทำการวิเคราะห์องค์ประกอบในระดับดีมาก และเมื่อพิจารณาค่า Bartlett's Test of Sphericity พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์กันสามารถนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบได้ ผลการวิเคราะห์น้ำหนักองค์ประกอบของสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มที่จำเป็นสำหรับคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักขององค์ประกอบ พบว่าองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยกว่า .05 คือองค์ประกอบที่ 2 ตัวแปรที่ 6 (การมีบุคลิกที่ดี) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .457 จึงไม่สามารถจัดอยู่ในองค์ประกอบที่ 2 ได้ จึงตัดตัวแปรการมีบุคลิกที่ดีออก และเมื่อหมุนแกนผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเหลือ

เพียง 8 องค์ประกอบโดยพบว่าองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยกว่า .05 คือองค์ประกอบที่ 1 ตัวแปรที่ 1 (สามารถสร้างแรงจูงใจ) ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .456 จึงไม่สามารถจัดอยู่ในองค์ประกอบที่ 1 ได้ จึงตัดตัวแปรสามารถสร้างแรงจูงใจออก ทำให้มีองค์ประกอบ 8 องค์ประกอบและ 26 ตัวแปรสังเกตได้ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตัวแปรที่นำมาศึกษาสามารถจัดเข้าองค์ประกอบเชิงสำรวจของสมรรถภาพการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุจังหวัดกำแพงเพชรได้ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 น้ำหนักองค์ประกอบสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มที่จำเป็นสำหรับคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุที่จัดองค์ประกอบใหม่

องค์ประกอบ	ตัวแปร	F1	F2	F3	F4	F5	F6	F7	F8
องค์ประกอบที่ 1	มีความสามารถในการประสานงาน	.920							
	มีภาวะผู้นำและสร้างศรัทธาได้	.909							
องค์ประกอบที่ 2	สามารถจัดทำแผนและดำเนินกิจกรรมตามแผน		.726						
	มีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำระเบียบข้อบังคับ		.649						
	มีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำโครงสร้างการบริหารจัดการ		.616						
	มีความรู้ ทักษะเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี		.586						
	มีความรู้เกี่ยวกับการจดทะเบียนชมรมกับสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ		.544						
	องค์ประกอบที่ 3	สามารถส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีของสมาชิก			.850				
	สามารถส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วม และก่อให้เกิดความร่วมมือ			.809					
	ความสามารถในการแสวงหาเครือข่ายความร่วมมือกับบุคคล องค์กร ต่างๆ			.699					
	การแสวงหาสมาชิกใหม่			.670					
	สามารถทำการประชาสัมพันธ์กลุ่มให้เป็นที่รู้จัก			.626					
	สามารถสร้างแรงจูงใจ			.554					
องค์ประกอบที่ 4	ความสามารถในการจัดการประชุมกรรมการและสมาชิก				.865				

ตารางที่ 1 นำหน้าองค์ประกอบสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มที่จำเป็นสำหรับคณะกรรมการชมรม
ผู้สูงอายุที่จัดองค์ประกอบใหม่ (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวแปร	F1	F2	F3	F4	F5	F6	F7	F8
	สามารถในการแก้ไขปัญหาของ กลุ่มได้				.806				
	มีความเสียสละ มีจิตอาสา				.716				
องค์ประกอบที่ 5	สามารถจัดกิจกรรมกลุ่มได้อย่าง ต่อเนื่อง					.784			
	สามารถจัดกิจกรรมได้หลากหลาย					.780			
	สามารถดำเนินกิจกรรมให้เกิด ประโยชน์ต่อสมาชิกได้และตอบ สนองความต้องการของสมาชิก					.741			
องค์ประกอบที่ 6	มีความรู้เกี่ยวกับผู้สูงอายุ						.795		
	สามารถวางงบประมาณในการ ดำเนินการกลุ่มได้						.770		
	สามารถเขียนโครงการเพื่อขอ งบประมาณ						.553		
องค์ประกอบที่ 7	การทำงานโปร่งใส ซื่อสัตย์สามารถ ตรวจสอบได้							.715	
	สามารถติดตามผลการดำเนินการ ของกลุ่ม							.658	
องค์ประกอบที่ 8	สามารถจัดทำบัญชีรายรับ-จ่าย ทะเบียนพัสดุ-ครุภัณฑ์ ทะเบียน สมาชิก สมุดเยี่ยม งานสารบรรณ ต่าง ๆ								.601
	การวัดผลการปฏิบัติงานว่าเป็นไป ตามเป้าหมายหรือไม่								.502

ตารางที่ 1 จากผลการวิเคราะห์นำหน้าองค์ประกอบสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มที่จำเป็นสำหรับ
คณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุที่จัดองค์ประกอบใหม่ มีองค์ประกอบ 8 องค์ประกอบและ 26 ตัวแปรสังเกตได้
ผู้วิจัยได้จัดเรียงองค์ประกอบและตั้งชื่อองค์ประกอบให้สอดคล้องกับตัวแปรสังเกตได้ และนำองค์ประกอบ
สมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มที่จำเป็นสำหรับคณะกรรมการชมรมที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบไป
ศึกษาสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุจังหวัดกำแพงเพชร ผลการศึกษาตั้ง
แสดงในตารางที่ 2

2. ผลการศึกษาระดับสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุจังหวัด กำแพงเพชร

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ พบว่าระดับสมรรถนะในการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.55$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่คณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุมีสมรรถนะในการบริหารจัดการกลุ่มมากที่สุดคือ ด้านภาวะผู้นำ ($\bar{X} = 3.35$) รองลงมาคือ ด้านการติดตามผลการดำเนินการ ($\bar{X} = 3.10$) ด้านความสามารถในการจัดการประชุม การแก้ไขปัญหาและความเสียสละ ($\bar{X} = 2.93$) และด้านการสร้างการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 2.64$) ตามลำดับ โดยค่าเฉลี่ยของระดับสมรรถนะในการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุที่อยู่ในระดับมากมีเพียงส่วนน้อย คือ มีความสามารถในการประสานงาน ($\bar{X} = 3.58$) มีความเสียสละ มีจิตอาสา ($\bar{X} = 3.53$) และการทำงานโปร่งใส ซื่อสัตย์สามารถตรวจสอบได้ ($\bar{X} = 3.50$) ส่วนด้านที่อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ มีความรู้ ทักษะเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีและเทคโนโลยี ($\bar{X} = 1.65$) มีความรู้เกี่ยวกับการจดทะเบียนชมรมกับสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ ($\bar{X} = 1.56$) สามารถจัดกิจกรรมได้หลากหลาย ($\bar{X} = 1.72$) สามารถหางบประมาณในการดำเนินการกลุ่มได้ ($\bar{X} = 1.68$) สามารถเขียนโครงการเพื่อของบประมาณ ($\bar{X} = 1.51$) และสามารถจัดทำบัญชีรายรับ-จ่าย ทะเบียนพัสดุ-ครุภัณฑ์ ทะเบียนสมาชิก สมุดเยี่ยม งานสารบรรณต่าง ๆ ($\bar{X} = 2.45$) และนอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับสมรรถนะในการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ

สมรรถนะ	ระดับของสมรรถนะ ในการบริหารจัดการกลุ่ม		
	\bar{X}	SD.	ระดับ
ด้านภาวะผู้นำ			
1. มีความสามารถในการประสานงาน	3.58	0.67	มาก
2. มีภาวะผู้นำและสร้างศรัทธาได้	3.12	0.84	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.35	0.56	ปานกลาง
ด้านการจัดองค์การ			
3. สามารถจัดทำแผนและดำเนินกิจกรรมตามแผน	2.95	0.84	ปานกลาง
4. มีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำระเบียบข้อบังคับ	2.77	1.00	ปานกลาง
5. มีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำโครงสร้างการบริหารจัดการ	2.22	0.75	ปานกลาง
6. มีความรู้ ทักษะเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีและเทคโนโลยี	1.65	0.95	น้อย
7. มีความรู้เกี่ยวกับการจดทะเบียนชมรมกับสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ	1.56	0.50	น้อย
เฉลี่ยรวม	2.23	0.38	ปานกลาง

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับสมรรถนะในการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการ
ชมรมผู้สูงอายุ (ต่อ)

สมรรถนะ	ระดับของสมรรถนะ ในการบริหารจัดการกลุ่ม		
	\bar{X}	SD.	ระดับ
ด้านการสร้างการมีส่วนร่วม			
8. สามารถส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีของสมาชิก	2.67	0.85	ปานกลาง
9. สามารถส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วม และก่อให้เกิดความร่วมมือ	2.64	0.82	ปานกลาง
10. ความสามารถในการแสวงหาเครือข่ายความร่วมมือกับบุคคล องค์กรต่าง ๆ	2.56	0.93	ปานกลาง
11. การแสวงหาสมาชิกใหม่	2.67	0.84	ปานกลาง
12. สามารถทำการประชาสัมพันธ์กลุ่มให้เป็นที่รู้จัก	2.72	0.90	ปานกลาง
13. สามารถสร้างแรงจูงใจ	2.61	0.89	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	2.64	0.67	ปานกลาง
ด้านความสามารถในการจัดการประชุม การแก้ไขปัญหาและความเสียสละ			
14. ความสามารถในการจัดการประชุมกรรมการ และสมาชิก	2.55	0.95	ปานกลาง
15. สามารถในการแก้ไขปัญหาของกลุ่มได้	2.70	0.86	ปานกลาง
16. มีความเสียสละ มีจิตอาสา	3.53	0.56	มาก
เฉลี่ยรวม	2.93	0.58	ปานกลาง
ด้านการจัดกิจกรรมชมรม			
17. สามารถจัดกิจกรรมกลุ่มได้อย่างต่อเนื่อง	2.52	0.89	ปานกลาง
18. สามารถจัดกิจกรรมได้หลากหลาย	1.72	0.45	น้อย
19. สามารถดำเนินกิจกรรมให้เกิดประโยชน์ต่อสมาชิกได้ และตอบสนองความต้องการของสมาชิก	2.55	0.88	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	2.26	0.49	ปานกลาง
ด้านการจัดหางบประมาณ			
20. มีความรู้เกี่ยวกับผู้สูงอายุ	2.56	0.81	ปานกลาง
21. สามารถหางบประมาณในการดำเนินการกลุ่มได้	1.68	0.61	น้อย
22. สามารถเขียนโครงการเพื่อขอของบประมาณ	1.51	0.53	น้อย
เฉลี่ยรวม	1.92	0.32	น้อย

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับสมรรถนะในการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการ
ชมรมผู้สูงอายุ (ต่อ)

สมรรถนะ	ระดับของสมรรถนะ ในการบริหารจัดการกลุ่ม		
	\bar{X}	SD.	ระดับ
ด้านการติดตามผลการดำเนินการ			
23. การทำงานโปร่งใส ซื่อสัตย์ สามารถตรวจสอบ ได้	3.50	0.74	มาก
24. สามารถติดตามผลการดำเนินการของกลุ่ม	2.72	0.80	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.11	0.62	ปานกลาง
ด้านการตรวจสอบ			
25. สามารถจัดทำบัญชีรายรับ-จ่าย ทะเบียนพัสดุ - ครุภัณฑ์ ทะเบียนสมาชิก สมุดเยี่ยม งานสารบรรณ ต่าง ๆ	2.45	0.85	น้อย
26. การวัดผลการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามเป้าหมาย หรือไม่	2.68	0.94	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	2.57	0.67	ปานกลาง
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	2.55	0.30	ปานกลาง

3. แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ จังหวัดกำแพงเพชร

เมื่อนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มาจัดการสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุจังหวัดกำแพงเพชร ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้แนวคิดร่วมกันว่าในการพัฒนาสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มผู้สูงอายุ ควรมีการดำเนินการดังนี้

1. ควรมีการจัดทำหลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ โดยอาจจะมียุทธศาสตร์ตามความต้องการของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุในแต่ละพื้นที่ หรือตามความต้องการจำเป็นที่จะต้องใช้ในการบริหารจัดการชมรมผู้สูงอายุ โดยวิธีการจัดทำหลักสูตร มีหลายแนวทางดังนี้

1.1 การจัดทำหลักสูตรในภาพรวมของสมรรถนะการบริหารจัดการชมรมในทุกด้าน คือ 1) ด้านภาวะผู้นำ 2) ด้านการจัดองค์การ 3) ด้านการสร้างการมีส่วนร่วม 4) ด้านความสามารถในการจัดการประชุม การแก้ไขปัญหาและความเสียสละ 5) ด้านการจัดกิจกรรมชมรม 6) ด้านการจัดหางบประมาณ 7) ด้านการติดตามผลการดำเนินการ และ 8) ด้านการตรวจสอบ เพื่อให้คณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุได้เห็นในภาพรวมของสมรรถนะการบริหารจัดการชมรมผู้สูงอายุ

1.2 การจัดทำหลักสูตรในลักษณะเฉพาะในแต่ละด้านในเชิงลึก โดยเฉพาะสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มที่คณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุมีสมรรถนะน้อย เช่นหลักสูตร 1) เพื่อพัฒนาความรู้ทักษะเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีและเทคโนโลยี 2) เพื่อพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการจดทะเบียนชมรมกับสมาคมสภาผู้สูงอายุ

แห่งประเทศไทยฯ 3) การจัดกิจกรรมผู้สูงอายุ 4) การเขียนโครงการเพื่อของงบประมาณและแหล่งงบประมาณในการดำเนินการชมรมผู้สูงอายุ และ 5) การจัดทำบัญชีรายรับ - จ่าย ทะเบียนพัสดุ - ครุภัณฑ์ ทะเบียนสมาชิก สมุดเยี่ยม งานสารบรรณต่าง ๆ เป็นต้น

1.3 การจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทของสมรรถนะของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุแต่ละพื้นที่ โดยอาจจัดอบรมโดยการรวมคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุของแต่ละอำเภอ หรือตำบล

2. ควรมีการจัดกิจกรรมให้คณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุได้มีโอกาสในการศึกษาดูงานชมรมผู้สูงอายุที่มีการบริหารจัดการชมรมที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นการพัฒนาสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ

3. ควรมีการจัดการความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการบริหารจัดการชมรมผู้สูงอายุของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ และการถอดบทเรียนชมรมผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการชมรมผู้สูงอายุเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการชมรมผู้สูงอายุ

4. ควรจัดทำฐานข้อมูลชมรมผู้สูงอายุ และข้อมูลสมรรถนะในการบริหารจัดการกลุ่มผู้สูงอายุของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ หรือของผู้สูงอายุ ที่มีการบริหารจัดการที่ดี หรือมีผลงานโดดเด่น เช่น ภูมิปัญญาของผู้สูงอายุ ข้อมูลเกี่ยวกับชมรมผู้สูงอายุ ข้อมูลการจัดกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุ ผลิตภัณฑ์ของชมรมผู้สูงอายุ การจัดทำบัญชีชมรมผู้สูงอายุ การจัดทำทะเบียนชมรมผู้สูงอายุ ฯลฯ เพื่อใช้ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างชมรมผู้สูงอายุ

5. ควรมีการมุ่งเป้าพัฒนาชมรมผู้สูงอายุอย่างน้อยอำเภอละ 1 ชมรมเพื่อเป็นต้นแบบในการบริหารจัดการชมรมผู้สูงอายุ

6. ควรมีเวทีแสดงผลการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุประจำปี เพื่อเป็นแรงกระตุ้นในการบริหารจัดการชมรมผู้สูงอายุของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ และเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการชมรมผู้สูงอายุ

7. ควรมีการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในการพัฒนาสมรรถนะของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุและการวางแผนการทำงานร่วมกัน เช่น สำนักงานสาธารณสุขพัฒนาสมรรถนะในด้านของการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพ สำนักงานพัฒนาชุมชน ในด้านการส่งเสริมศักยภาพผู้นำและการรวมกลุ่ม สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงาน ในด้านการประกอบอาชีพ สถาบันการศึกษาในด้านของการจัดทำหลักสูตร สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในด้านการเขียนงบประมาณสนับสนุนการทำกิจกรรมของชมรม เป็นต้น

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของสมรรถภาพคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ พบว่า ตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด 28 ตัว สามารถจัดกลุ่มเป็นองค์ประกอบได้ 9 องค์ประกอบ โดยที่แต่ละองค์ประกอบมีค่าไอเกนมากกว่า 1.00 และองค์ประกอบทั้งหมดสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรทั้งหมดได้ร้อยละ 69.73 น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรแต่ละตัวมีค่าตั้งแต่ .457 ถึง .917 แสดงว่าตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์สามารถใช้ศึกษาสมรรถนะของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุได้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าตัวแปรเหล่านี้เป็นตัวแปรที่มีเอกสารและงานวิจัยรองรับโดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุมประเด็น พร้อมทั้งนำตัวแปรดังกล่าวมาทำการสนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อยืนยันและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จึงได้ตัวแปรสำคัญ

ที่สอดคล้องและครอบคลุมโครงสร้างใหญ่ของสมรรถภาพคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ ที่สามารถจัดกลุ่มเข้าองค์ประกอบได้ 9 องค์ประกอบ หลังจากนั้นผู้วิจัยเลือกมาใช้เฉพาะตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเกิน .50 คือ ซึ่งมีอยู่ 26 ตัว ทำให้ได้ 8 องค์ประกอบ แล้วทำการตั้งชื่อองค์ประกอบให้สอดคล้องกับตัวแปรที่สังเกตได้ จึงทำให้ได้องค์ประกอบของสมรรถภาพคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุที่สามารถนำไปใช้ศึกษาได้เป็นอย่างดี

2. ระดับสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับการศึกษาของ Samakkantai (2008) ที่พบว่าปัจจัยด้านกรรมการชมรมมีผลกับการดำเนินงานของชมรมในระดับปานกลาง แต่ต่างจากงานวิจัยของ Sudwisai (2012) ที่พบว่าศักยภาพคณะผู้บริหารขาดภาวะผู้นำ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชมรมผู้สูงอายุน้อยมาก และแตกต่างจากผลการศึกษาของ Samakkantai (2008) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ พบว่า ผลการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุอยู่ในระดับสูง ปัจจัยด้านกรรมการชมรม และปัจจัยด้านการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุอยู่ในระดับสูง สำหรับด้านที่คณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุมีสมรรถนะในการบริหารจัดการกลุ่มมากที่สุดคือ ด้านภาวะผู้นำ รองลงมาคือ ด้านการติดตามผลการดำเนินการ ด้านความสามารถในการจัดการประชุม การแก้ไขปัญหาและความเสียสละ และด้านการสร้างการมีส่วนร่วม ตามลำดับ สอดคล้องกับการศึกษาของ Kamsuwan (2007) ที่ศึกษาแล้วพบว่าปัจจัยด้านผู้นำชมรมเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการจัดการกิจการชมรม เพราะผู้นำเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับจากสมาชิก ในด้านความเสียสละ ความน่าเชื่อถือความมีเหตุผล ความมีศีลธรรม มีการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สมาชิก และได้รับการตอบรับจากสมาชิกใน ทุก ๆ ด้าน และผลการศึกษาของ Chanawongse, Isarangkura Na Ayudhya and Dan Sawasdikul, (2016: 136) ที่พบว่าปัจจัยด้านผู้นำของคณะกรรมการบริหารส่งผลให้เกิดความยั่งยืนและต่อเนื่องของชมรมผู้สูงอายุเป็นอย่างดีโดยรวมทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้จากข้อมูลการลงพื้นที่ของคณะวิทยากรจัดการพบว่าชมรมผู้สูงอายุที่มีการดำเนินการอยู่ในปัจจุบันที่มีกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุลดลงเกือบครึ่งหนึ่งของจำนวนชมรมผู้สูงอายุที่จดทะเบียนกับสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ แสดงให้เห็นว่าผลการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุไม่เป็นที่น่าพอใจของชมรม (Faculty of Management Science: 2017) จากผลการศึกษาในครั้งนี้มีเพียงด้านการจัดหางบประมาณที่อยู่ในระดับน้อย สอดคล้อง Audpong, Rojkureesatien and Wongeak (2013) พบว่าปัญหาและอุปสรรคสำคัญของชมรมผู้สูงอายุ บ้านแม่ละเมา คือ มีงบประมาณอย่างจำกัด และขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการดำเนินงานด้านเอกสารและการติดต่อประสานงาน

3. แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ควรมีการจัดทำหลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ ควรมีการจัดกิจกรรมให้คณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุได้มีโอกาสในการศึกษาดูงานชมรมผู้สูงอายุ ควรมีการจัดการความรู้ ควรจัดทำฐานข้อมูลชมรมผู้สูงอายุ ควรมีเวทีแสดงผลการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ ประจำปี ควรมีการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในการพัฒนาสมรรถนะของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นไปตามแนวทางการพัฒนาบุคลากรที่สำคัญ คือการฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้ความสามารถในงานที่ดำเนินการ ซึ่ง Rapeepisan, (2006: 142-143) กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกอบรม ส่วนหนึ่งคือ 1) เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติ เมื่อบุคลากรในองค์กรได้ผ่านการฝึกอบรมจนรู้แนวทางการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง 2) ช่วยสร้างความมั่นใจให้แก่บุคลากร 3) ช่วยยกระดับความสามารถในการปฏิบัติงานบุคลากรจำเป็น

ต้องได้รับการฝึกอบรม สอดคล้องกับ Thananun, (2007: 47-48) ที่กล่าวส่วนหนึ่งว่า ประโยชน์ของการฝึกอบรม คือ 1) การฝึกอบรมจะช่วยส่งเสริมความรู้และความเข้าใจ 2) การฝึกอบรมจะช่วยส่งเสริมทักษะและความสามารถที่สูงขึ้น การทำงานจะประสบความสำเร็จด้วยความรวดเร็ว 3) การฝึกอบรมจะช่วยลดปัญหาและแก้ไขงานที่ผิดพลาด งานมีคุณภาพมากขึ้น 4) การฝึกอบรมจะช่วยเสริมสร้างภาวะผู้นำที่เก่งงาน เก่งคน และเก่งคิด แต่ในการฝึกอบรมต้องมีการประเมินความจำเป็น (needs assessment) คือกระบวนการประเมินองค์การเพื่อตรวจสอบว่าการฝึกอบรมและพัฒนาจะเกิดขึ้นในบริบทอะไร การประเมินบุคคลากรว่าใครบ้างจำเป็นที่จะต้องได้รับการฝึกอบรม และการประเมินงานว่าควรจัดการฝึกอบรมในเรื่องอะไร เพื่อใช้วางแผนการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจากการศึกษาของ Hongsala, Leetongdee and Laohasirivong (2012) ได้ศึกษาผลของการประยุกต์ใช้โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจร่วมกับการวางแผนแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนามาตรฐานการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุ พบว่าผลการศึกษาและเปรียบเทียบความรู้ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพของชมรมผู้สูงอายุ ของกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง ความรู้เกี่ยวกับชมรมผู้สูงอายุ กลุ่มทดลองส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับชมรมผู้สูงอายุ ก่อนทดลอง อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 55.00) แต่หลังการทดลอง มีความรู้เกี่ยวกับชมรมผู้สูงอายุอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 87.50) ซึ่งมากกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่อย่างไรก็ตามในการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมต้องมีการบูรณาการความร่วมมือ ซึ่งสอดคล้องกับ Rojpaisarnkit, and Kreingkaisakda, (2017) ที่พบว่าการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุในชุมชนต้องดำเนินการภายใต้การสนับสนุนและความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายหนุนเสริมการดำเนินการผ่านการจัดการระบบการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุในชุมชน โดยมีกลไกการดำเนินงานคือระบบบริหารจัดการชมรมผู้สูงอายุ และการดำเนินการอย่างมีส่วนร่วม โดยมีแกนนำผู้สูงอายุและผู้สูงอายุจิตอาสาในชุมชนเป็นกลไกด้านทรัพยากรบุคคลที่สำคัญ อีกทั้งผลการศึกษาของ Pornprasatpol (2000) ได้ศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเข้มแข็งของชมรมผู้สูงอายุในชุมชนแออัด พบว่ากรรมการชมรมได้เสนอแนะว่าควรมีการส่งเสริมความรู้แก่กรรมการชมรมในด้านเทคนิคการบริหารชมรม การจัดการด้านการเงิน บัญชีและรูปแบบกิจกรรมใหม่ ๆ และ Samakkantai, (2008) มีข้อเสนอแนะจากการวิจัยว่าควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน พัฒนาศักยภาพของกรรมการ และเป็นไปในแนวทางเดียวกับ Sudwisai (2012) มีข้อเสนอแนะจากการวิจัยว่า ควรให้มีการจัดฝึกอบรมส่งเสริมภาวะผู้นำให้กับคณะผู้บริหารชมรมและจัดศึกษาดูงานชมรมผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน เพื่อนำมาปรับใช้กับชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลคลองขลุงให้ประสบความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ควรมีการนำแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ จังหวัดกำแพงเพชรไปทดลองใช้ในการพัฒนาคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุจังหวัดกำแพงเพชร หรือจังหวัดอื่น ๆ ที่มีบริบทของสมรรถนะของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุใกล้เคียงกับจังหวัดกำแพงเพชร
2. ควรมีการจัดทำหลักสูตรเพื่อพัฒนาสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มให้กับคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุในภาพรวมเพื่อเป็นการกระตุ้นและพัฒนาสมรรถนะของคณะกรรมการในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการชมรมผู้สูงอายุ

3. ควรมีการจัดทำหลักสูตรเฉพาะ ที่คณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุมีสมรรถนะในการบริหารจัดการชมรมผู้สูงอายุต่ำ คือหลักสูตร 1) เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี 2) เพื่อพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการจดทะเบียนชมรมกับสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ 3) การจัดกิจกรรมผู้สูงอายุ 4) การเขียนโครงการเพื่อของบประมาณและแหล่งงบประมาณในการดำเนินการชมรมผู้สูงอายุ และ 5) การจัดทำบัญชีรายรับ-จ่าย ทะเบียนพัสดุ-ครุภัณฑ์ ทะเบียนสมาชิก สมุดเยี่ยม งานสารบรรณต่าง ๆ หรือการจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทของสมรรถนะของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุแต่ละพื้นที่ เป็นต้น

4. ควรจัดทำฐานข้อมูลชมรมผู้สูงอายุ และข้อมูลสมรรถนะในการบริหารจัดการกลุ่มผู้สูงอายุของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ หรือของผู้สูงอายุ ที่มีการบริหารจัดการที่ดี หรือมีผลงานโดดเด่น

5. ควรมีการมุ่งเป้าพัฒนาชมรมผู้สูงอายุอย่างน้อยอำเภอละ 1 ชมรมเพื่อเป็นต้นแบบในการบริหารจัดการชมรมผู้สูงอายุ และ ควรมีเวทีแสดงผลการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุประจำปี เพื่อเป็นแรงกระตุ้นในการบริหารจัดการชมรมผู้สูงอายุของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ และเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการชมรมผู้สูงอายุ

7. ควรมีการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในการพัฒนาสมรรถนะของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุและการวางแผนการทำงานร่วมกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการพัฒนาสมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ

2. ควรมีการพัฒนาสมรรถนะแกนนำคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุที่เป็นตัวแทนในแต่ละอำเภอหรือตำบลเพื่อในการนำความรู้ไปขยายผลและมีการวิจัยประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะแกนนำคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ

3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ

4. ควรทำการวิจัยเพื่อพัฒนาตัวชี้วัดในการวัดผลสำเร็จของการบริหารจัดการชมรมผู้สูงอายุ

References

- Association Branch Council of Thailand, Department of Social Development and Welfare. (n.d.). **Elderly club manual (คู่มือชมรมผู้สูงอายุ)**. Bangkok: The Branch Association of the Council of Elders of Thailand on Raja Shu Papham of Princess Srinagarindra.
- Boonvises, Sukuya. (2011). **The achievement of elderly club: Case study of Nongdu village Thawat Buri, Roi Et (ความสำเร็จของชมรมผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาหมู่บ้านหนองดู่ อำเภอรวิชัยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด)**. Master's dissertation, Khon Kaen University, Khon Kaen, Thailand.
- Chanawongse, Krasae., Isarangkura Na Ayudhya, Veena. and Dansawadikul, Tippawan. (2016). The study of factors affecting sustainability and continuity of the elderly health promotion club, the 7th Khon Kaen health center, Muang district, Khon Kaen province (การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความยั่งยืน และต่อเนื่องของชมรมสร้างเสริมสุขภาพผู้สูงอายุศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น). **College of Asian Scholars Journal**, 7(1): 136-141.
- Civil Service Commission Office. (2005). **The competency deployment for human resource management (การปรับใช้สมรรถนะในการบริหารทรัพยากรมนุษย์)**. Bangkok: Printing group central administration office civil service Commission Office.
- Committee of the National Elderly, Ministry of Social Development and Human Security. (2010). **The National Elderly Plan, Vol 2 (2545-2564), 1st Ed. (2552)**. (แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564) ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ.2552). Bangkok: Thepphenwanich.
- Faculty of Management Science. (2017). **The performance of the Kamphaeng Phet elderly club Development Project (ผลการดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพเครือข่ายชมรม/กลุ่มผู้สูงอายุจังหวัดกำแพงเพชร)**. Kamphaengphet: Faculty of Management Science Kamphaeng Phet Rajabhat University.
- Good, C.V. (2001). **Dictionary of Educaion**. New York: McGraw-Hill.
- Hongsala, Krisada., Leetongdee, Songkramchai., and Laohasiriwong, Wongsaa. (2012). The effect of applying the empowerment program with participatory planning to develop standards for the elderly club operations (ผลของการประยุกต์ใช้โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจร่วมกับวางแผนแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนามาตรฐานการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุ). **Rajabhat Maha Sarakhan University Journal**, 7(2): 85-94.
- Kamsuwan, Chanapa. (2007). **The management of the elderly club of Songkhla hospital, Amphoe Mueng, Songkha province (การจัดการชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลสงขลา อำเภอเมือง จ.สงขลา)**. Master's dissertation, Thaksin University, Songkhla, Thailand.
- Kanasud, P. (1999). **Statistics for behavioral research (3rd ed.)**. Bangkok: Chulalongkorn University.

- Kongkasawat, Tomrongsak. (2005). **How beginning when competency deployment to organization (เริ่มต้นอย่างไร...เมื่อจะนำ competency มาใช้ในองค์กร)**. Bangkok: Technology Promotion Association (Thailand-Japan).
- McCelland, J.L. (1999). **The MIT encyclopedia of the cognitive Science**. n.p.
- Pornprasatpol, Anchalee. (2000). **Factors contributing to the strength of the elderly club in the slums of Bangkok (ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเข้มแข็งของชมรมผู้สูงอายุในชุมชนแออัดของกรุงเทพมหานคร)**. Master's dissertation, Thammasat University, Bangkok, Thailand.
- Prathadi, Pongsiri. (2013). **Elderly club (ชมรมผู้สูงอายุ)**. [Online]. Retrieved January 15, 2560 from: http://hp.anamai.moph.go.th/download/elder/Meeting10_13Dec.2556/12Dec.2556/6
- Rapeepisan, Vilawan. (2006). **Human resource management (การบริหารทรัพยากรมนุษย์)**. Bangkok: Wichit Hatthakon Printing House.
- Rojpaisarnkit, Kunwadee. and Kreingkaisakda, Warakorn. (2017). Development of Guidelines for Implementation of the Community for Developing Well-being of the Elderly (การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานของชุมชนในการพัฒนาสุขภาพของผู้สูงอายุ). **Journal of the Association of Researchers**, 22(1): 81-97.
- Samakkantai, Tawip. (2008). **The Factor related to the performance of the Uthai Thani (ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ จังหวัดอุทัยธานี)**. Master's dissertation, Sukhothai Thammathirat Open University, Bangkok, Thailand.
- Saenthong, Narongwit. (2004). **Comparison of competency (มารู้จัก COMPETENCY กันเถอะ)**. Bangkok: HR Center.
- Sudwisai Onausa. (2012). **Measures for the operation of the elderly club of Klong Khlung municipality, Klong district, Kamphaeng Phet province (มาตรการในการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลคลองขลุง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร)**. Master's dissertation, Khon Kaen University, Khon Kaen, Thailand.
- Thananun, Sujita. (2007). **Human Resource Development (การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์)**. (2nd Ed.). Bangkok: National Institute of Development Administration.
- Udplong, Anusorn., Rojkureesateian, Kreingsak. and Vong-Ek, Panee. (2013). Key factors in driving activities of the elderly club: A case study of the elderly club of Ban Mae La Mao, Maesod, Tak province (ปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาชมรมผู้สูงอายุ บ้านแม่ละเมา ตำบลพะวอ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก). **Journal of Public Health**, 43(1): 68-79.
- Yamane, Taro. (1967). **Statistics: An introductory analysis** (2nd ed.). New York: Harper and Row.
- Yodphet, Siripat., et al. (2010). **Operation and Activities of the Elderly Club (ลักษณะการดำเนินงานและกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุ)**. Bangkok: Jay.